

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VI. An Baptismus potest iteratò suscipi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

peccato inquinassent, quovis tempore ad gratiam & iustitiam assequendam necessaria, illis etiam qui Baptismi Sacramento abluī perivissent. In eandem veritatem conspirant Patres, & illam inculcat Augustinus variis locis. Vide Vasquez d. 158. c. 3.

Consentiunt etiam Scholastici, excepto Caetano, qui q. 86. art. 2. circa solut. 1. censet, ut quis per Baptismum acquirat remissionem peccatorum, sufficere voluntatem suscipiendi Baptismum, modo voluntas non sit actualiter peccato affecta. Quod etiam a quibusdam attribuitur Scoto dist. 14. q. 4. num. 6. Sed immerito, ut bene ostendit Vasquez sup. c. 1. & alii: nam Scotus ibi tantum vult, non requiri in Baptismo dolorem de peccatis propter Deum sive veram contritionem; aliquam tamen poenitentiam requiri, satis ibidem num. 7. exprimit: & tam clarè dist. 4. q. 5. num. 2. ut nulli possit esse dubium, qui vel leviter textum oculis non alienis inspicere dignabitur. Ratio conclusionis: quia omnino decet, ut is qui liberè se à Deo per peccatum avertit, liberè se in Deum convertat per peccati detestationem seu retractationem.

Dixi, mortali personali: nam obstrictus solo originali, nullam tenetur habere poenitentiam, quia non avertit se à Deo propria voluntate. Ideoque Trid. sup. de illis solum loquitur, qui se mortali aliquo peccato inquinassent. Adeoque sufficit in iis spes seu desiderium Sacramenti, adeoque fructus illius, qui est gratia, & venia seu remissio peccatorum; cum actu fidei, de quo Conclus. 1. Eisdem actus sufficere & requiri in huiusmodi homine, fatetur etiam Ariaga d. 24. num. 66. et si d. 22. num. 6. dixisset, quod in tali per solum Baptismum sine actu supernaturali suscipientis remitteretur originale & daretur gratia.

DICO III. Poenitentia ad fructum Baptismi requisita non debet necessarid esse contritio, nec sufficit concepta ex motivo naturali, v. g. infamiā, damno temporali: sed requiritur saltem, & sufficit attritio supernaturalis. Prima pars est communis contra Gabrielem. Probatur, quia Baptismus est per se institutus ad delationem peccati, tum originalis, tum actualis, ut patet ex Florentino in Decreto de Armenis & Trid. sess. 5. can. 3. & 5. ergo debet posse deicere peccata cum sola attritione. Probatur consequentia: quia si requireretur contritio, peccata semper forent deleta per eam ante realem Baptismi susceptionem; & consequenter Baptismus non videretur institutus in remissionem peccatorum. Cum non rectè causa dicatur instituta ad effectum, qui semper & necessarid causalitati illius præsupponitur. Confirmatur: quia Baptismus est Sacramentum mortuorum & regeneratio spiritalis, quod non rectè diceretur, si contritio præsquereretur: per hanc enim &

mortuus revixisset, & homo spiritualiter esset regeneratus antequam ad Baptismum perveniret.

Secunda pars, quæ etiam est communis Theologis. Probatur: quia poenitentia concepta ex fine naturali non est proportionata gratiæ infundendæ, quæ est supernaturalis; ad quam tamen disponit: neque est à Spiritu sancto; quod tamen requiritur juxta Trid. sess. 6. can. 3. & Africanum II. can. 4.

Sequitur itaque sufficere (quod habet tertia pars Conclusionis) attritionem conceptam ex motivo supernaturali & speciali Spiritus sancti motione, ut quia excludit à gloria æterna vel homo per illum à iudice Deo æternis poenis addicitur. Nec requiritur, ut attritio illa existimetur bona fide contritio, prout vult Navarrus c. 1. Summa num. 37. uti ex dicendis in simili de Sacramento Poenitentiae plenius constabit.

QUÆSTIO VI.

An Baptismus possit iteratò suscipi?

DICO I. Baptismus semel validè collatus iterari non potest. Est de fide ex Florentino sup. Trid. sess. 7. can. 9. de Sacram. in gen. & can. 11. de Bapt. Et habetur in Carthaginensi III. c. 38. Probatur hæc veritas principaliter ex traditione Ecclesiæ: cuius testis est Clemens Romanus l. 6. constitut. c. 15. & alii Patres. Vide Vasquez d. 146. c. 3. Ad ejusdem probationem Leo Papa Ep. 37. & Ep. 79. ad Nicetam, Ambrosius l. 2. de Poenitentia c. 2. adducunt illud ad Ephes. 4. Vnus Dominus, una fides, unum baptisma. Sed hæc Scriptura potest explicari de unitate specificâ Baptismi; immò ad litteram sic explicari debet: cum Apostolus ibi adhortetur Christianos ad unitatem Spiritus, tamquam servos unius Domini, & aggregatos in una fide, eodemque fidei Symbolo, scilicet Baptismo, quo tenati ac fratres effecti sunt.

Rectius allegatur ab Ambrosio supra illud ad Hebr. 6. Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati... & participes sunt facti Spiritus Sancti... & prolapsi sunt, rursus renovari ad poenitentiam. Quod cum non possit intelligi de renovatione post lapsum per contritionem aut Sacramentum Poenitentiae (quæ renovatio durante vitâ semper fieri potest) intelligendum videtur de renovatione post lapsum faciendâ per iteratum Baptismum, quem vocant Apostolus & Patres passim illuminationem. Sunt nihilominus nonnulli etiam doctissimi Interpretes (inter quos Liranus, Titelmanus, à Lapide) qui putant Apostolum hic loqui de alia poenitentia, non quòd sit planè impossibilis, sed quia admodum

Nec sufficit concepta ex motivo naturali.

Sed saltem requiritur attritio ex motivo supernaturali procedens.

38. Baptismus iterari non posse, docet fides & Ecclesia traditio.

Non rectè id inferitur ex illo ad Ephes. 4. V. num. Baptisma.

39. Rectius sumendum ex Apostolo ad Hebr. 6.

Quamvis & hic locus patitur aliam explanationem.

admodum difficilis est, non quidem omnibus, sed gravissimis & ingratis peccatoribus, puta Apostatis post tam singularia gratiæ dona labentibus in Iudaismum, infidelitatem &c. qui consequenter plerumque fiunt obdurati.

40. *Congruentia adferuntur.* Congruentiæ fuit. Prima, quod semel natus corporaliter non possit secundò nasci, sed solum resuscitari. Secunda, quod Baptismus imprimat characterem, qui frustra multiplicaretur per plura Baptismata. Ideoque *Trid. sess. 7. can. 9. de Sacram. in gen.* definiens in Baptismo & duobus aliis Sacramentis imprimi characterem, subiungit: *Vnde ea iterari non possum.* Tertia, quod Baptismus representet mortem, sepulchram, & resurrectionem Christi, ut significat Apostolus *ad Rom. 6. & ad Coloss. 2.* Unde sicut Christus semel tantum pro peccatis nostris mortuus est, & semel resurrexit: ita & nos per Baptismum eidem conscripti & per eundem resurgentes, non possumus iteratò sepeliri in aqua Baptismi; ne significemus Christum iteratò posse mori & sepeliri. Quemadmodum Apostolus *ad Hebr. 6.* de illis qui Baptismum repetunt, ait: *Rursum recognoscetes Sibi metipsis filium Dei; id est iuxta Ambrosium supra & alios Patres suo facto significantes filium Dei posse iteratò mori, & unam mortem non fuisse sufficientem.*

De poenis rebaptizantis & rebaptizati spectat, uterque decernitur extremo supplicio afficiendum I. 2. C. Ne sanctorum Baptismus iteretur. De poenis Ecclesiasticis actum est *Tract. de Leg. d. 6. quest. 7. s. 2.*

41. *In dubio est Baptismus sub conditione iterandus.* DICO II. Quando subest verum dubium, an aliquis sit baptizatus est rebaptizandus sub conditione. Ita communiter Doctores ex c. *De quibus 2. de Baptismo & Carthaginensi V. c. 6.* Ratio est: quia alioquin deberet manere quis in periculo carendi semper Baptismi effectu, nullumque aliud Sacramentum validè suscipiendi: quæ necessitas est adeò gravis, ut facilè excuset ab irreverentia alioquin per iterationem Sacramento inferenda, accedente potissimum conditione, quæ formæ apponitur, aut saltem mente retinetur.

42. *Etiam ante susceptionem aliorum Sacramentorum.* Unde aditus ita dubitans non solum potest, sed etiam obligatur Baptismum sub conditione petere, & pastores tenentur conferre; & quidem si sit merum dubium, ante susceptionem ullius alterius Sacramenti: ne illud exponat periculo, etiam citra omne prudens iudicium de valida susceptione, quo caret, qui sic dubitat. Si autem probabiliter tantum iudicet se validè baptizatum, censent Plures ipsum interim citra mortis periculum eadem probabilitate posse aliqua Sacramenta recipere, maxime illa, quæ nec sunt nec esse possunt in damnationem aliorum, v. g. Confirmationem, Eucharistiam, Penitentiam, Matrimonium. Sed dum nulla subest ratio non præmit-

tendi iteratum Baptismum sub conditione, qui utique facilè præmitti potest, dicendum potius cum aliis, videtur, illum debere præmitti. In hoc ipso enim apparet non levis deordinatio & imprudentia, quod sine utilitate aut ratione omittatur tam facile medium, quo caveatur valori Sacramenti ac fructui, alioquin adeò incerto, ut Ecclesia nequeat supplere defectum, si subest; prout tamen supplere potest in iurisdictione probabili. Unde etiam fatetur *Dicasterio disp. 1. de Bapt. dub. 9.* (ubi oppositum tenet) non posse licitè suscipi Ordinem Sacerdotii, nec Episcopalem à fortiori, et si initiandus abstineret ab omnibus muneribus præstandis, quæ xerunt in damnationem aliorum, ob gravem, quæ in hoc apparet, deordinationem ac stultitiam, quod sine ratione huiusmodi tricus se implicet. Et sane ex incerta Ordinatione Sacerdotis orirentur per se incommoda gravissima & irreparabilia, debui scilicet valoris, aut (si probabilitati non subest veritas) invalida, quot sequentur, sacrificia, absolutiones, inunctiones; & si de Episcopo sit sermo, dubia aut invalida essent omnes Confirmationes, Ordinationes, & consequenter actus ordinatorum ab ipso, quoad valorem dependentes à veritate suscepti Ordinis. Ob quæ omnino illicitè se ingereret quis susceptioni huiusmodi Ordinum (quidquid sit de aliis Sacramentis) ante susceptionem indubitati Baptismi adeoque ante iteratum sub conditione Baptismum incertum.

Dixi *quando subest verum dubium*: sine illo enim non licet iterare Baptismum, etiam sub conditione, ut docent Theologi cum *Catechismo Romano p. 2. c. 2. n. 43.* & colligitur ex *R. c. de ali Romano Tit. de Baptismo. s. De forma Baptismi.*

Colligitur I. non debere nec posse rebaptizari illos quos constat esse natos parentibus Christianis, & aliquandiu inter Christianos educatos, nisi occurreret probabilis ratio suspicandi eos non esse saltem validè baptizatos. Ita *Innocentius III. c. V. de Presbytero non baptizato.* Unde quando *Carthaginense V. sup.* dicit *infantes esse baptizandos, quoties non inveniuntur certissimi testes, qui eos baptizatos esse sine dubitatione testentur; intelligendum est de iis parvulis, qui vel ab infidelibus suscenderunt, vel à parentibus per barbaros sunt abstracti; ut colligitur ex fine capituli.*

Colligitur II. baptizatos ab Hæreticis generaliter loquendo non esse rebaptizandos: cum enim ex fide constet de valore Baptismi ab illis debitè collati, non potest etiam sub conditione repeti, nisi adesset fundata suspicio eorum in aliquo essentiali descivisse. Sicut teste *Conink quest. 66. art. 9. num. 96.* quandoque in Anglia contingit proles nobilium aqua rosacea aut simili liquore baptizari, aut ob molestantia frigoris solum vestes aqua abstergi; & qui-

& quibusdam in locis ministrum in suggestu formam pronuntiare, alio corpus prolis abluente. Tunc enim sufficiens est ratio Baptismum iterandi. Immo *Præpositus ibidem dicit. 2. num. 99* putat in partibus Belgii hæretici infectis prudenter baptizari sub conditione baptizatos ab Hæreticis, eò quòd qui eorum mores norunt, meritò dubitent, an legitimè baptizent. Idem docent Nonnulli alii Receptiores. Et consonat Pastoralis *Mechliniensis 1608.* atque etiam novissimè recognitum Anno 1624. in quo præscribitur *Tit. de Sacram. Baptismi §. De forma: Et quia nostri temporis Hæretici, pro insatiabili suo in Ecclesiam odio, Sacramentorum formas plerumque invertunt, materiam contemunt, aut legitimam intentionem non habent,* eò liberius, quòd opinione Calvinistica, Baptismus filiis fidelium non sit necessarius) meritò Baptismus ab eis collatus de nullitate suspectus haberi debet. Proinde ab iis baptizati, sub conditione baptizentur. Et quidem facile crediderim circa initia tumultuum Belgii potuisse velut indiscriminatim baptizatos ab Hæreticis istis baptizari sub conditione, eò quòd in istis turbulentissimis, in quibus etiam futores arrogabant sibi ministerium verbi, generatim inerat ratio suspitionis, & postmodum via examini vix patebat. Nunc tamen Synagoga peccantium stabilita dicitur uti materia, forma & modo debitis. Ut proinde in Hollandiâ Sacerdotes (qui ibi rationes dubitandi optime scire possent & deberent) rarò soleant amplius baptizare quos confiterit (quod addo propter *Mennonistas*, non solòs admittere parvulos ad Baptismum) ab Hæreticis fuisse baptizatos. Neque ego scrupulum soleo movere conversis ad fidem; nisi fortè promovendis ad Sacerdotium, in quibus certitudo moralis (quæ gradus habet) quàm maxima rectè queritur. Immo conformis extat Constitutio *Philippi Rovenii* nuper in istis regionibus Vicarii Apostolici edita Anno 1638. die 13. Decembris quæ talis est: *Baptizati ab Hæreticis non facile de novo baptizentur, nisi constet omnino aliquid substantiale circa illos prætermisum, vel rationabiliter de eo dubitetur.*

Colligitur III. baptizatos in necessitate ab obstetricibus non esse indiscriminatim baptizandos sub conditione; quidquid Aliqui velint: nam videtur frequenter posse haberi post diligens examen moralis certitudo, quòd obstetrices abhibuerint omnia necessaria. Unde oppositum, quod (ut refert *Præpositus infra*) præscribitur in *Pastorali Mechliniensis can. 9.* non esse recipiendum censet *Coninck n. 95.* Sed potius est restrin-

gendum cum *Præposito n. 101.* ad casus in quibus est rationabile dubium, v.g. si re examinata appareat obstetricem non promptè callere formam Baptismi, aut propter perturbationem sive perplexitatem in facto suo hæsitasse, aut in narratione esse inconstantem. Quam restrictionem satis indicat ipsum *Pastorale* recognitum Anno 1624. *Tit. De Sacram. Baptismi §. De forma;* etsi supponat (quod facti est, & examini subjacens) probabilem dubitationem ordinariè subesse, quando infans ab obstetrice baptizatus dicitur. Alioquin obstetrices in hac re interdum non minùs promptæ sunt, quàm quidam Sacerdotes parùm in Theologia vel praxi versati. Quare saltem res est examinanda. Sanè *Athanasius* adhuc puer æquales suos baptizaverat; qui tamen mox non sunt rebaptizati sub conditione, sed prævio rei examine sunt in Baptismo relictæ. Quantò igitur ampliùs id censendum de baptizatis ab obstetricibus, præsertim juratis, quæ nisi bene calleant modum baptizandi, non sunt ad munus obstetricum assumendæ.

Colligitur IV. infantes expositos & inventos, si re diligenter investigatà de eorum Baptismo non constet, esse sub conditione baptizandos, juxta *Rituale Romanum Tit. de infantibus parvulis baptizandis.* An verò satis censetur constare, quando habent appositam schedam sive chartam, saltem in tertis Catholicorum, varii Recentiores in dubium vocant: quamvis Doctores satis communiter existimant, quòd sic; eò quòd videatur tale testimonium morale satis certitudinem generare, utpotè adhibitum ex bona conscientia ad vitandam reiterationem Baptismi. Quod facile admiserim quando perhibetur testimonium de Baptismo solemnè, vel collato à presbytero cum designatione loci, temporis, & nominis impositi: tunc enim poterit ex registro baptizatorum peti plena notitia rei. Alià videtur posse repeti sub conditione, si tantùm generaliter significetur Baptismus prolis: tunc enim non suppetit via inquirendi de idoneitate illius qui Baptismum contulit; quæ tamen parere debet, etiam dum constat à certa obstetrice collatum esse. Nam fortè collatus fuit à matre fornicariâ, aut aliâ muliere partui præsentè, haud satis instructâ, nec vocata fuit persona satis instructa ob periculum infamiae vel divulgationis. Quàmvis varii Recentiores ampliùs velint, regulariter videlicet tales esse rebaptizandos; quod aiunt præscriptum in variis Dioccesibus, ut videre est apud *Diana part. 9. Tract. 6. resol. 35.*

46. Qualiter procedendum cum infantibus parvulis expositis.

